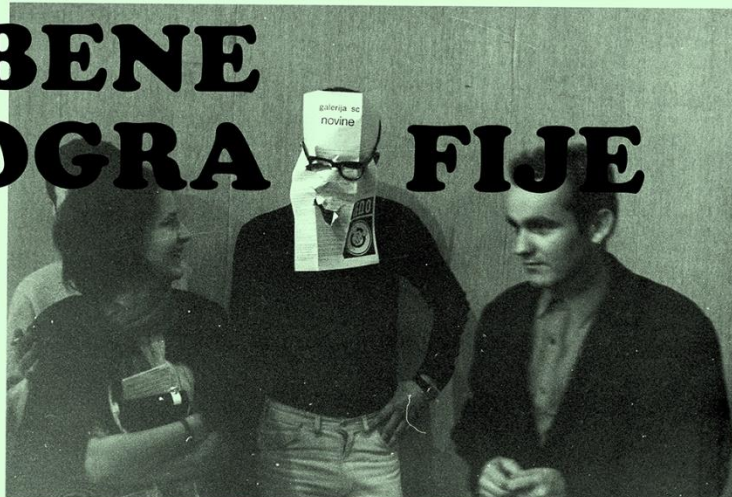

IZLOŽBENE KARTOGRAFIJE

**KRITIČKI INSTRUMENTARIJ,
IZLOŽBENI I KUSTOSKI
NARATIVI**

KONFERENCIJA I
RADIONICE LIKOVNE
KRITIKE 2022.

„IZLOŽBENE KARTOGRAFIJE”, poziv na sudjelovanje na konferenciji

Poštovane kolegice i poštovani kolege,

pozivamo vas da sudjelujete na konferenciji „IZLOŽBENE KARTOGRAFIJE” (podnaslov: “Kritički instrumentarij, izložbeni i kustoski narativi”), međunarodnoj znanstveno-stručnoj i umjetničkoj konferenciji na engleskom i hrvatskom jeziku u suorganizaciji Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Splitu i Hrvatske sekcije Međunarodnog udruženja likovnih kritičara (HS AICA), 10. – 12. ožujka 2022. Konferencija će se održati *online* na platformi Google Meet, na engleskom i hrvatskom jeziku.

Pozvani predavači su dr. sc. Ivana Bago, Ana Dević (WHW/What, How & for Whom), dr. sc. Miriam De Rosa, izv. prof. (Università Ca' Foscari, Venecija), prof. dr. sc. James Elkins (Art Institute of Chicago), prof. dr. sc. Oliver Grau (Danube University, Krems) i u 2023., u povodu predstavljanja zbornika, dr. sc. Beti Žerovc, izv. prof. (Filozofski fakultet Sveučilišta u Ljubljani).

U Organizacijskom odboru konferencije su prof. dr. sc. Marina Gržinić s Instituta za filozofiju, ZRC SAZU, u Ljubljani; Asja Mandić, izv. prof. s Filozofskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu; Neli Ružić, doc. s UMAS-a Sveučilišta u Splitu, uz dr. sc. Silvu Kalčić, doc. s Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Splitu, koja je ujedno predsjednica HS AICA-e; također uz Mionu Muštru i dr. sc. Anđelka Mihanovića, nekadašnje polaznike radionice likovne kritike „Pisati o suvremenoj umjetnosti“ u Zagrebu i Splitu.

Konferencija se referira na radionicu „Pisati o suvremenoj umjetnosti“, u sklopu koje će 21. siječnja 2022. u Zagrebu javno predavanje održati James Elkins – povjesničar umjetnosti i likovni kritičar, profesor povijesti umjetnosti, teorije i kritike pri School of the Art Institute of Chicago. Radionica se osim u Splitu održava i u Rijeci, u suradnji s Muzejom moderne i suvremene umjetnosti (MMSU) – Ksenijom Orelj, Brankom Benčić i Sabinom Salamon, te u Zagrebu, u suradnji s Institutom Tomislav Gotovac, Institutom za suvremenu umjetnost i Galerijom Nova. Radionicu će voditi Silva Kalčić, Ivana Meštrović i Ksenija Orelj, dijelove-dane radionice vodit će David Maljković, Ana Kovačić i Lea Vene, a predavanja na radionici i/ili konferenciji održat će Janka Vukmir i Tomislav Pavelić, Darko Šimičić, Niko Mihaljević, Damir Gamulin i Antun Sevšek.

Cilj konferencije je prvi put u hrvatskoj povijesti umjetnosti sveobuhvatnije predstaviti i obraditi te kontekstualizirati kustosku praksu u suvremenoj umjetnosti. Važno je istaknuti da je povijest kustoskih praksi relativno slabo istraživano područje u hrvatskom povijesnoumjetničkom kontekstu, dok na međunarodnom planu postaje sve prisutnije. Upravo ovom konferencijom otvaramo tu bitnu temu na razmeđu likovne kritike, teorije i prakse. Zanimanje za povijest izložbi i kontekstualizaciju kustoskih praksi postaje sve izraženije u povijesnoumjetničkim istraživanjima. Dok povijest izložbi u modernom smislu sveopćeg prava na javnost možemo pratiti još od revolucionarnih previranja s kraja 18. stoljeća, povijest izlagačkih praksi novu dimenziju dobiva upravo avangardnim umjetničkim iskoracima s kraja 19. i početka 20. stoljeća, što otvara put metodama inovativnosti, participativnosti i propitivanju postojećih institucionalnih politika, sadržajnih okvira i prezentacijskih modela. Pojava neoavangarde i institucionalne kritike pedesetih i šezdesetih godina 20. stoljeća poljuljala je ustaljena značenja i institucionalne pozicije umjetnika, umjetničkog djela, kustosa i publike te dovela do aktivnije uloge kustosa u posredovanju novih umjetničkih izraza, ali i do radikalnog propitivanja vlastite pozicije. Kustosi sve aktivnije sudjeluju u stvaranju značenja te svojim gestama ili tekstovima sve češće preuzimaju ulogu metaumjetnika, osobito u domeni konceptualne umjetnosti. Redefinicija pozicije kustosa-autora sve je aktualnija od pojave konceptualnih /neoavangardnih smjerova u umjetnosti.

Konferencija polazi od kustoske figure Želimira Košćevića, dobitnika Godišnje nagrade HS AICA-e za 2018. i za životno djelo. Ozračen kasnim modernizmom, ali i kontrakulturom na prostorima tadašnje države, još kao relativno mladi povjesničar umjetnosti Želimir Košćević odlazi na stipendiju u stockholmsku muzejsku instituciju Moderna Museet gdje u vrijeme radikalnih društvenih iskoraka, 1969. godine, pomaže tadašnjem direktoru institucije Pontusu Hulténu u pripremi legendarne izložbe

„Poeziju stvaraju svi! Transformirajmo svijet!“, koja umjesto materijalnih umjetničkih djela izlaže geste i stavove, otvarajući izložbeni prostor ne samo za tada ranu konceptualnu praksu, nego i za radikalno političke stavove, i to poticanjem okupljanja pristaša Crnih pantera unutar izložbe. Odjek avangardnog premrežavanja života i umjetnosti te stav o umjetnosti kao transformacijskom motoru društvene i političke percepcije, prisutan u praksi Pontusa Hulténa, potaknut će Košćevića na eksperimentalniji i smjeliji pristup kuriranju izložbi, ali i na propitivanje samog izložbenog formata, što će nastaviti njegovati na svojim ranim kustoskim počecima, nakon povratka u Zagreb. Ta će prefiguracija Košćevićeva djelovanja (i ‘studentska praksa’) prethoditi njegovu povratku u Zagreb, koji koincidira s programskom otvorenošću i generacijskim umjetničkim eksperimentom u prostorima Studentskog centra u Zagrebu, kojem se Košćević od 1966. do 1979. priključuje kao voditelj Galerije SC. U tom razdoblju unosi niz inovacija u njezin program. Neke od inovacija u ranom Košćevićevu kustoskom pristupu čine izložbe *Imaginarni muzej*, *Izložba muškaraca i žena*, *Hit parada*, *Poštanska pošiljka*, *akcija Total* koje se održavaju izvan prostora i unutar Galerije SC. Njeguju eksperimentalnost i daju prostor mladim umjetnicima, otvaraju se prema međunarodnoj razmjeni ideja, interdisciplinarnosti, izlaženju iz Galerije i demokratizaciji umjetnosti. Izdaju se Galerijske novine s ciljem samokontekstualizacije.

Konferencija je završni dio radionice „Pisati o suvremenoj umjetnosti“, u kojoj se fokus stavlja na analizu uloge kustosa (i institucionalnog i izvaninstitucionalnog). Uloga kustosa suvremene umjetnosti posljednjih je desetljeća radikalno ojačala u svijetu umjetnosti pa se može reći da je kustoska figura (bez obzira na to događa li se unutar institucija ili je obilježena neovisnim izvaninstitucionalnim radom) neodvojivi segment promatranja suvremenoga umjetničkog svjetonazora. Inicirati promatranje uloge kustosa i kustoskih kolektiva u tvorbi relevantnih spoznaja o suvremenom kulturološkom kompleksu, odnosno problematizirati ulogu muzeja i galerije u suvremenom društvu, glavne su koordinate ove radionice. Obradom izložbene manifestacije ili prikaza postava određene zbirke, u njoj se sagledava politika odabira (otkupne politike, izložbene selekcije). Uz to, sagledava se i kako kustosi svojim tekstovima kritike i teorije, ali i praksom, oblikuju i povijest suvremene umjetnosti i anticipiraju/stvaraju buduće tendencije, no i to kako umjetnici zauzimaju kustosku poziciju u muzeju i pritom umjesto linearnih muzeoloških narativa primjenjuju umjetničke metode, kao što je korištenje postava i postojećih artefakata kao materijala, poigravanje načinima gledanja i izložbom kao zaokruženim iskustvom.

Važni datumi

Dostava teme / naslov izlaganja (na hrv. i/ili engl. jeziku)   do 28. 2. 2022.

Održavanje konferencije na engleskom jeziku (*online*) 10/11. 3. 2022.
Održavanje konferencije na hrvatskom jeziku (*online*) 11/12. 3. 2022.
Dostava tekstova za zbornik konferencije do 15. 6. 2022.

Upute za autore: Molimo da teme predložite kao sažetak (*abstract*) od jedne do tri kartice teksta do 28. veljače 2022., izlaganje može trajati najdulje 30 minuta, dok za izlagače na konferenciji koji žele objaviti tekst u zborniku „Izložbene kartografije“, cjelovite tekstove (od 15 do 25 kartica s jednom karticom životopisa) prikupljamo na e-adresi skalacic@ffst.hr ili aica@hsaica.hr do 15. lipnja 2022. godine. Tekstove će pregledati i vrednovati recenzenti. Prilozi se prihvaćaju na hrvatskom i/ili engleskom jeziku. Oblikovanje teksta/rada treba biti usklađeno s uputama *Chicago Manual of Style* koji se može naći na poveznici: <https://www.chicagomanualofstyle.org/home.html>, kao sustav bilješki (*Notes and Bibliography*).

Vizualni identitet: Niko Mihaljević, prema fotografiji Vladimira Jakolića s „Izložbe žena i muškaraca“ 26. lipnja 1969., Galerija Studentskog centra, Zagreb. Fotografija Arhiva za likovne umjetnosti HAZU, Zagreb, Inv. no.: SC-46/F1

